

INLEIDING

bij het klankbeeld: Op weg naar het onbekende Jalimo-gebied.

Na een zendingsarbeid van meer dan 100 jaren werd de Evangelische Christelijke Kerk in West-Irian (het voormalige Nederlands-Nieuw-Guinea) in 1956 zelfstandig. Van die 100 jaren waren de eerste vijftig een tijd van schijnbaar vruchteloze arbeid. Het zaad viel in de akker en stierf - hoevele zendingsarbeiders brachten in die jaren niet het offer van hun leven - zonder uit te spruiten. Met een wonderlijke volharding bleven de zendingsarbeiders echter trouw aan hun opdracht. In het geloof dat het evangelie ook in de Westirianaanse bodem eenmaal wortel zou schieten. In het begin van deze eeuw kwam eindelijk de vervulling van hun gebeden. In snelle vaart breidde het werk zich uit langs de noord- en westkust. Het overgrote deel der gemeenten bestaat daarom ondanks meer dan 100 jaren van evangelieverkondiging pas enkele tientallen van jaren.

Dat de zending zich aanvankelijk tot de kuststreken beperkte, was een gevolg van de geografische gesteldheid van West-Irian. Uitgestrekte moerasgebieden en zeer hoge bergketens maakten de dalen van het centrale bergland bijna ontoegankelijk. Lange tijd was het dan ook in grote mate terra incognita, onbekend land. Hierin kwam pas verandering toen men met vliegtuigen over deze gebieden begon te vliegen. Dat leidde reeds kort voor de tweede wereldoorlog tot de aanvat van een nieuw stuk zendingswerk onder de Kapauko's bij de Wisselmeren door de Christian and Missionary Alliance. Na de oorlog volgden andere geloofszendingen. Van de Wisselmeren uit trok men Oostwaarts en opende nieuwe zendingsposten. Zo bereikte men ook de bekende Baliemvallei waar tienduizenden mensen wonen. Te Wamena in deze vallei stichtte het gouvernement een bestuurspost met vliegveld.

Ten oosten van de Baliemvallei liggen hoge en steile bergruggen. In het voorjaar van 1961 trok een kleine expeditie van zendingsarbeiders over deze bergen naar de dalen die nog verder oostwaarts liggen, naar het z.g. Jalimo-gebied. In opdracht van de synode der Evangelisch Christelijke Kerk gingen zij om een begin te maken met de evangelieverkondiging aan de daar wonende Jali's. De kerk had zich voor dit nieuwe zendingswerk van de medewerking der Rijnse Zending (Wuppertal-Barmen, Dld.) en van de Zending der Nederlandse Hervormde Kerk (Oegstgeest) verzekerd. Ds. S. Zöllner en dokter W. Vriend behoorden zodoende tot deze zendingsexpeditie. Nu ruim vier jaar later is er uit dit eerste begin een zich snel uitbreidend nieuw werk gegroeid. Hoe moeilijk dit eerste begin was, met name wat het inhield om door het onbekende gebied van het Sterrengebergte naar de Jali's te trekken laat dit klankbeeld zien.

OP WEG NAAR HET ONBEKENDE JALIMO-GEBIED.

1. Titel.
2. Op 5 februari 1855 zetten de eerste zendelingen, Ottow en Geisler, voet aan wal op Irian Barat (vroeger west Nieuw Guinea). Hierdoor werd een begin gemaakt met de zendingsarbeid op dit op een na grootste eiland ter wereld.
3. Na honderd jaar van geduldige toegewijde arbeid werd een zelfstandige kerk gesticht, de Evangelisch Christelijke Kerk van Nieuw Guinea. De leden van deze kerk, thans ruim 140.000 in getal, wonen evenwel hoofdzakelijk langs de kusten.
4. In het binnenland is de arbeid der kerstening in de vlak voor en tijdens de tweede wereldoorlog ontdekte stammen van veel jongere datum. Werd het zendingswerk daar aanvankelijk alleen door Amerikaanse en Australische zendings organisaties ter hand genomen, ook de Evang. Chr. Kerk kon hier niet werkeloos blijven. De krachten van deze Kerk zijn maar beperkt en de financiële positie zwak. Toch heeft de Ev. Chr. Kerk naar haar landgenoten in het binnenland omgezien. Zij weet, dat een kerk ten dode is opgeschreven wanneer zij zich uitsluitend bekommert om eigen zorgen en behoeften en daarbij de zendingsopdracht van haar Heer verzaakt.
5. ~~Het zendingswerk moest worden aangepakt: Hulp werd daartoe gevraagd aan de Rheinische Mission in Barmen (W. Duitsland) en de Raad voor de Zending in Oegstgeest.~~
Het vliegtuig - nog boven europees grondgebied - brengt naar het verre oosten de beide duitse zendingspredikanten Aring en Zöllner en de hollandse zendingsarts Vriend.
6. Het voorlopige eindpunt van hun reis is Sukarnopura (vroeger: Hollandia) dat we vinden op de noordkust vlak bij de oostgrens van Irian Barat.

Een geluidsband, waarop de navolgende tekst is opgenomen kan in huur verkregen worden tegen betaling van f. 2,25

Vlak daaronder zien we op de kaart een grote witte vlek. Hier ligt het onbekende Jalimo-gebied. Het is nog maar enkele jaren geleden, dat men ontdekte dat ook daar mensen moesten wonen.

7. Sukarnopura, gelegen aan de wonderschone Humboldtbaai, is voorlopig de laatste plaats met westerse beschaving. In deze stad: straten en stenen huizen; zodra men er buiten komt: oerwoud en ontogankelijk bergland. Geen autowegen, geen spoorlijnen; het vliegtuig is het enige middel om in het binnenland te komen.
8. De reis wordt voortgezet. Eerst naar de Baliemvallei om van daar uit te trachten het Jalimo-gebied te bereiken. Daar er in de Baliem-vallei een landings-strip is, kon voor het eerste deel van de reis gebruik gemaakt worden van de diensten van de Zendings-Luchtvaart-Vereniging.
9. Deze Vereniging vliegt met Cessna's, kleine één-motorige machines, die - naast enige bagage - hoogstens 4 personen (de piloot inbegrepen) kunnen vervoeren. Voor grotere toestellen zijn de start- en landingsbanen in het binnenland te klein.
10. Nadat het vliegtuig startklaar was gemaakt, hebben piloot en reizigers de handen gevouwen tot een stil gebed. Nu gaat het met grote snelheid over rivieren, oerwouden en bergen tot een hoogte van 4000 m.
11. Reeds nadert men het centrale bergland en na ongeveer een uur vliegen komt de Baliemvallei in zicht, een tamelijk dichtbevolkt dal, ongeveer 40 km. lang en 10 km. breed. Duidelijk kan men hier diep onder zich dorpen onderscheiden met tuinen op de berghellingen.
12. Op een hoogvlakte ontdekt men vanuit het vliegtuig de landingsstrip, die bij de plaats Tiom hoort. Vrolijk lichten de daken van de huizen op.

Na een laatste bocht boven het dal zien de reizigers een grote menigte mensen, die blijkbaar voor de ontvangst van het vliegtuig samengestroomd is. Steeds nader komt de aarde en dan rolt het vliegtuig over de strip uit.

13. Een andere wereld doet zich voor hen open. Het stenen tijdperk en de moderne beschaving ontmoeten elkaar. Door de volledige afscheiding van de buitenwereld, die voor de Baliem-vallei eerst een tiental jaren geleden enigszins is doorbroken, zijn eeuwen aan deze papuse volksstammen voorbij gegaan. Maar daarom mogen wij niet op deze mensen neerzien. Ook zij zijn schepselen Gods aan wie wij het Evangelie hebben te verkondigen.
14. Vóór de zendingsarbeiders doorreizen naar de Jalimo, is het nodig, dat zij eerst wat rondkijken in de dorpen hier. Straks moeten zij de zeden en gebruiken van de Jali's - zo heten de mensen in het Jalimo-gebied - bestuderen om hen op de juiste wijze te kunnen benaderen. Daarvoor hebben zij hier een goede voorbereiding. Dit leren kennen is niet gemakkelijk. Als men niet gauw aanvoelt hoe de mensen denken, loopt men spoedig gevaar hen te kwetsen.
15. Vreemde ontdekkingen worden aan beide zijden gedaan, niet het minst door de mensen van de Baliem. Vrijwel alles, wat de zendingsarbeiders bij zich hebben, wekt in de binnenlanden verwondering. Zelfs deze zonnebril wordt aandachtig bekeken en geprobeerd.
16. Vele volksstammen in het binnenland hebben hun eigen taal en gewoonten. Maar toch is er wat dit betreft een nauwere samenhang dan waar ook elders op dit grote eiland. Zo hebben ze nagenoeg allen gemeen hun sociale organisatie, die elke stam in tweeën deelt. Deze helften zijn exogaam, d.w.z. dat het verboden is binnen de eigen stamhelft te huwen. Daarnaast is een andere algemeen voorkomen-

de trek: de lijkverbranding en de nauwe band tussen levenden en doden. De levenden voelen zich in alle dingen afhankelijk van de zielen der afgestorvenen en van de demonen, die hen omringen. Zekerheid en veiligheid meent men alleen te kunnen verkrijgen door tal van voorschriften in acht te nemen.

Een dorpsgemeenschap heeft zich een nieuw stuk land uitgezocht om er een tuin aan te leggen. Wat is het eerste dat men doet? Ze betaalt haar tol aan de geesten van het land. Men stelt op de akker een magisch voorwerp op, dat de toornige geesten moet afschrikken of men legt offers neer om ze vriendelijk te stemmen. In elk geval moet men steeds voor hen op z'n hoede zijn en rekenen met hun ingrijpen in het leven van de enkeling of van een hele stam.

17. Van grote betekenis is ook de lijkverbranding. Alleen door het lijk te verbranden kan de ziel los gemaakt worden van het gestorven lichaam. Men meent, dat de ziel zich blijft hechten aan vlees en bloed. De plaats, waar iemand dodelijk gewond werd in de strijd zal men afbranden om het bloed uit te wissen. De ziel van een niet-gecremeerde blijft zwerven, terwijl de door de verbranding vrijgemaakte ziel een zeer gewenste hulp is in de strijd tegen de vijanden. Aangezien de oorlog een belangrijke rol speelde in het leven in het binnenland, zal men zich tot het uiterste inspannen om de medewerking van de ziel van een gestorvene te verkrijgen.
- De lijkverbranding is een rituele handeling, die tot in de kleinste bijzonderheden precies is voorgeschreven. De gestorvene wordt naar de rand van het dorp gebracht en heel de dorpsgemeenschap is in de plechtigheid betrokken. Gemeenschappelijk wordt de houtstapel opgericht, waarop de dode zal worden verbrand. Dit is evenwel de zaak van de mannen, terwijl de vrouwen, vooral degenen die de dode het naaste stonden, de klaagzang aanheffen.

Als de brandstapel is aangestoken, wordt de dode er op gelegd en terwijl rook en vlammen ten hemel stijgen, bereikt de dodenzang haar hoogtepunt.

18. Is de overledene een man, dan bestrijkt de weduwe haar ganse lichaam met een mengsel van varkensvet en de witte as van de dode. De diepste betekenis van deze handeling ligt waarschijnlijk hierin, dat men aan de ziel van de overledene duidelijk demonstreert, dat zijn "bevrijding" een feit is.
19. Nog iets dat ze allen gemeen hebben is het net dat zowel mannen als vrouwen van vele dorpen op het hoofd hebben. Heel vaak dient het niet als sieraad, maar heeft het een bijzondere praktische betekenis. De papua's zijn n.l. in staat in zo'n net, gesteund op het voorhoofd, aanzienlijke lasten te dragen.
20. Zo brengen zij de veldvruchten, hun zoete aardappelen en nog veel meer van hun tuinen naar het dorp en hebben daarbij hun handen steeds vrij. Dit is ook wel nodig omdat een papua normaliter nooit zonder wapens naar z'n tuin of naar z'n werk gaat. Op elk moment moet hij voorbereid zijn op een overval van een vijandelijke volksstam of met dieven rekening houden. Het behoort n.l. tot de vaste gewoonten van de stammen dat men, wat men zelf niet heeft, gaat stelen op de tuinen van een naburige stam. Wordt de dief evenwel betrapt, dan is daarmee meteen een oorlogstoestand geschapen. De oorlogen worden met grote hartstocht maar ook vaak met een grote mate van sportiviteit gevoerd.
21. Op 8 febr. 1961 zou de reis naar Jalimo moeten aanvangen. Het stamhoofd van het gebied waar zij zich thans bevinden, heeft zijn medewerking toegezegd en zich zelfs bereid verklaard een eindweegs door het onbekende bergland mee te trekken. En daar zo'n stamhoofd nooit alleen op stap gaat, betekent dat voorts dat dragers niet moeilijk te vinden zullen zijn.

Op 5 febr. wilde zendeling Zöllner nog een laatste bespreking hebben met dit opperhoofd. Zijn dorp ligt aan de overzijde van de Baliem, zodat de weg naar zijn woning voert over de grote hangbrug, die ook bij de start op 8 febr. gebruikt moet worden.

22. Bijna verstijfd van schrik blijft Ds Zöllner op het pad staan als hij van een hoogte op de brug neerkijkt. Wat hij daar ziet is geen brug meer, maar slechts een overblijfsel van rotan touwen waar de wild-bruisende rivier aan rukt en trekt. Dat betekent hernieuwd uitstel van de reis. Wel bevindt zich een uur stroomopwaarts een tweede brug, maar die te benutten betekent onvoorwaardelijk levensgevaar. En aan een overschrijden van deze brug met volle bagage valt helemaal niet te denken. Ondanks dit gevaar gebruikt Ds. Zöllner toch die brug om aan de overzijde van de rivier te komen. Hij moet het stamhoofd spreken en de verdere plannen met hem overleggen. Daarbij wordt nu tevens het besluit genomen de vernielde brug te herbouwen. Met alle beschikbare krachten gaat men aan het werk. Op beide rivier-oeveren wordt een houten paal geplaatst waar de zware rotan-kabels aan opgehangen moeten worden. Van tevoren werden echter dunnere en dus lichtere rotan-touwen met pijl en boog over de stroom geschoten om met de lichtere touwen de zwaardere van peiler naar peiler te kunnen trekken.

23. Met het spannen van de dikke touwen is de zwaarste arbeid gedaan. Nu moeten nog de afzonderlijke touwen met elkaar verbonden worden en daarna de loopplanken gelegd. Deze hele bruggenbouw is voor de aan techniek gewende Europeaan een belevenis, ja een wonder. Zonder tekening of berekening is de bouw van een brug immers bij hem niet denkbaar, zelfs niet als het slechts om een voetgangersbrug gaat! Op het eerste gezicht is dit bruggen-intermezzo niets anders dan een onvoorzien en ongewenst

oponthoud. Toch krijgt deze gebeurtenis een heel bijzondere zin.

24. Op 12 febr. n.l., dus juist in de tijd van de bruggenbouw, verschijnen in de onmiddellijke nabijheid drie mannen uit het Jalimo-gebied. Deze mogelijkheid tot kennismaken komt volkomen onverwacht. Niemand weet waarom deze heren zo plotseling verschenen. Zij zijn kleiner en slanker dan de bewoners van de Baliem. Bovendien dragen zij een soort harnas van rotan hoepels. Bijzonder groot blijkt te zijn het verschil in taal. Slechts met de grootste moeite is een gesprek tussen hen en de Baliem-mensen mogelijk. Bovendien zijn de Jali's zeer terughoudend, want voor hen is deze streek reeds buitenland. Toch zijn Ds. Zöllner en Dr. Vriend blij en dankbaar voor dit zij het ook zeer oppervlakkige contact met deze mensen, wier geboortegrond het doel van de reis is. De Jali's beloven hun mee te trekken als de brug gereed is. In werkelijkheid echter verdwijnen ze net zo plotseling en ongemerkt als ze gekomen zijn. Waren het verspieters met een bepaalde opdracht? Niemand kan deze vraag beantwoorden. Naast de eerste ontmoeting met de Jali's had het gedwongen oponthoud door de vernielde brug nog een voordeel: Dr. Vriend was daardoor in de gelegenheid een vlucht te maken boven het gebergte. Zo kon hij de uitgezette marsroute van te voren overzien.

25. Dan eindelijk is het zover. De brug is hersteld en de dragers zijn gekomen. Een omvangrijke bagage moet mee. Naast de handbagage van dokter Vriend en Ds. Zöllner is er de kampeeruitrusting, het lichtaggregaat en de radiozender en bandrecorder. Alle even onontbeerlijk voor de tocht naar het Jalimo-gebied.

26. In het bijzonder zal de radiozender van belang zijn voor de verbinding met het basis-station Wamena, in de Baliem-vallei, dat bemand is door Ds. Aring. Bovendien zal met deze zender een voort-

urende verbinding onderhouden moeten worden met het vliegtuig, dat van tijd tot tijd op van te voren afgesproken plaatsen levensmiddelen zal afwerpen.

27. De bandrecorder dient om bij de eerste ontmoetingen met de mensen achter de bergen hun taal vast te leggen, opdat die zo spoedig mogelijk kan worden bestudeerd. Zo zijn alle mogelijkheden op technisch gebied doordacht en is het plan tot in alle bijzonderheden goed voorbereid.
28. Hoe zich de mensen aan de overzijde van het Sterrengebergte echter zullen gedragen bij hun eerste ontmoeting met de blanke mannen en hun begeleiders, dat kan niemand zeggen. Van deze mensen is immers nog bijna niets bekend.
29. Het Baliemdalen is nu verlaten en de beklimming van het Sterrengebergte begonnen. De kalender wijst 8 maart 1961. Het is uiteraard een volkomen onbekende route maar men heeft drie wegwijzers:
1e het stamhoofd, dat zijn belofte inlost en een stuk van de tocht meemaakt
2e de aantekeningen van Dr. Vriend, die hij op zijn laatste verkenningsvlucht gemaakt heeft
3e het kompas.
Met deze wegwijzers zal men het dus moeten doen.
30. Op 20 maart wordt een hoogte van 2700 m. bereikt. Onder een rots en achter tentzeilen zoekt men beschutting tegen kou en regen. Op deze hoogte in het gebergte moet reeds met de mogelijkheid Jali's te ontmoeten, gerekend worden. Afgesproken wordt bij een plotselinge ontmoeting onmiddellijk te blijven stilstaan, ook al bestaat de kans, dat de Jali's met hun pijlen zullen schieten. Want weglopen betekent naar alle waarschijnlijkheid: vervolging en dood. Die dag ontdekt Ds. Zöllner dicht bij hun provisorisch opgeslagen kamp de voetsporen van een man, die in de richting van het Jalimo-gebied verdwijnen. Heeft een verspieder hen ontdekt

en houdt hij hun vorderingen in het oog?

31. Een radio-bericht meldt op 21 maart vanuit het gebergte dat men het Mugwidalen heeft bereikt op ongeveer 4 uren afstand van de hoogste top. Hier moet een grotere rustpauze gehouden worden, want het weer is slecht en de wolken benemen het zicht. Men is slechts langzaam gevorderd o.m. doordat de meegevoerde bagage niet licht is. Bovendien nemen de levensmiddelen-droppings ook heel wat tijd. Aan het kunnen van de piloten worden bij hun moeilijke manoeuvres hoge eisen gesteld.
32. Elke dag om 7 uur 's morgens en 5 uur 's middags wordt Ds. Aring per radio opgeroepen, die in Wamena de wacht houdt. De juiste positie wordt dan doorgegeven en afspraken worden gemaakt over de droppings. Op de 23e maart heerste 's morgens nog een druk radioverkeer. Reeds om 6,30 u. werd een bezoek van het verzorgingsvliegtuig tegen het begin van de middag afgesproken. De dragers hadden dringend behoefte aan zoete aardappelen. Het weer was wat beter geworden en om 10 uur brandden hoog in het gebergte drie vuren, die als markering van hun positie dienden en zo de piloot konden helpen het afgesproken punt te vinden. Reeds om 10.30 uur werden de levensmiddelen afgeworpen en goed ontvangen.
33. Maar de uren daarna was het stil in de aether. Voor het vliegtuig de expeditie verliet, had het nog aanwijzingen gegeven voor de verdere route en daarbij medegedeeld dat op niet al te grote afstand ongeveer 20 Jali's om een vuur geschaard zaten. Een ontmoeting met deze Jali's stond dus voor de deur! De uren verstreken. Geen contact. De spanning in Wamena steeg. Hoe zouden de reizigers het maken?
34. Maar dan op 24 maart 's morgens om 7.15 ontvangt Ds. Aring het volgende bericht:
Jalimo roept Wamena
Wij zijn goed aangekomen in Jalimo.

Een bevrijdend bericht. God heeft de gebeden verhoord van de velen gedurende de dagen en weken van deze tocht. Veilig aangekomen maar niet zonder moeilijkheden. Aan de andere zijde van het gebergte moest men ongeveer 1000 m. dalen. Op sommige plaatsen zelfs loodrecht naar beneden. Handen en voeten van de te hulp komende Jali's boden soms de enige steun.

- I
35. De ontvangst van de Jali's is onverwacht vriendelijk. 300 tot 400 mannen zijn bijeen en voeren in kleine groepen dansen uit, waarbij zij hun eigenaardige liederen zingen. Allen zijn echter gewapend met pijl en boog, blijkbaar om op alles voorbereid te zijn.
36. Wanneer de spanning van de eerste ontmoeting voorbij is, wordt contact gezocht met Ds. Aring in Wamena. Wat een opluchting als de vertrouwde stem weer door de aether klinkt. Opeens voelt men zich wat minder in een gevangenis. Natuurlijk worden ook direct afspraken gemaakt voor de verzorging, die voorlopig nog vanuit de lucht zal moeten geschieden.
37. Reeds de volgende morgen weerkaatste het gebrom van de vliegtuigmotor tegen de bergruggen en verscheen het toestel boven het dal. Na een tweetal bochten boven het kamp duikt het toestel naar beneden. En nu is het een kwestie van enkele seconden. De piloot werpt de lading af, trekt het toestel omhoog en is in een oogwenk weer verdwenen. De Jali's hebben onbeweeglijk toegekeken. Blijkbaar heeft deze gebeurtenis grote indruk gemaakt.
- II
38. Natuurlijk moet men zich nu op een verblijf van langere duur gaan inrichten. De tenten moeten zo gauw mogelijk vervangen worden door een stevig huis. De Jali's zijn bereid hout te leveren en dokter Vriend zaagt en bouwt.
39. Maar wil het werk goed van de grond komen dan zal er omgezien moeten worden naar een beter contact

met de buitenwereld. Het vliegtuig, dat hen verzorgt, moet niet alleen kunnen droppen maar ook landen, zodat ook personen-verkeer mogelijk wordt. Maar waar zal een landing moeten plaatsvinden? Het terrein is of te steil of te rotsachtig of te nat!

40. Gelukkig blijken de Jali's - maar niet zonder betaling - bereid te helpen. En zo gaat men met vereende krachten aan de arbeid. De betaling bestaat uit stukjes touw. Hebben ze er daarvan een aantal opgespaard, dan kunnen ze die inruilen voor een bijl.
41. De arbeiders worden in groepen ingedeeld. Elke groep wordt geleid door een lid van de expeditie, die natuurlijk iedere handeling eerst enig malen moet voordoen. Deze groep is belast met het aandraagen van stenen. Ter versteviging van de ondergrond van de landingsbaan zijn ongeveer 1 miljoen stenen aangesleept. Meest waren het jongens van 13 en 14 jaar, die de stenen op het hoofd vervoerden.
42. De aankomst van een kruiwagen - uiteraard per vliegtuig aangevoerd - was een gebeurtenis. Waar moet zo'n ding voor dienen? Maar na enkele malen voordoen hadden ze het spoedig door en liepen ze ermee alsof ze niet anders gewend waren.
43. Maandenlang werd aan de strip gearbeid. Want deze moest niet minder dan 425 m. lang en 25 m. breed worden. Meermalen vernielde de zware regenval het werk, maar dan bleek tevens waar de zwakke plekken zaten.
44. Eindelijk is de arbeid zo ver gevorderd, dat Ds. Zöllner en dokter Vriend menen dat een landing nu wel gewaagd kan worden. Al zal er nog altijd veel verstevigd en verbeterd moeten worden. Op 23 sept. 1961 - dus juist 6 maanden na hun aankomst - zal de eerste landing van een vliegtuig van de zendingsluchtvaartdienst plaats vinden. Zal de maan-

den lange zware arbeid met een succesvolle landing bekroond worden? Niemand weet het. Maar het moet geprobeerd. In de aether is die dag reeds vroeg druk verkeer.

Wamena roept Jalimo

Jalimo roept Wamena.

Zo gaat het over en weer. Natuurlijk blijft het ook de Jali's niet verborgen wat er vandaag gaat gebeuren. Allen, die meegewerkt hebben, willen er bij zijn als de grote vogel voor het eerst in het Jalimo-gebied neerstrijkt. Hoe vaak hebben ze hem al zien komen en gaan. Maar helemaal op de aarde kwam hij nooit. En dat zal dus nu gebeuren.

45. Netjes op een rijtje staan spaden en houwelen aan de rand van de strip en dicht opeen zitten en staan Jali's, groot en klein achter de afrastering. Allen verkeren in grote spanning, in het bijzonder de beide zendelingen. Van het welslagen van deze eerste landingspoging hangt voor hen en voor hun eigenlijke arbeid in de toekomst zoveel af! Zoals alle dagen van zware arbeid, die achter hen liggen, leggen zij ook deze dag in de genadigde handen van hun God, die hen naar dit land en tot deze mensen riep, opdat ook hier eenmaal Zijn Naam geprezen zou worden. Steeds weer worden radioboodschappen uitgewisseld en dan komt het laatste bericht vanuit de Cessna, die reeds onderweg is: Bent U klaar? Het antwoord vanuit het Jalimo-gebied luidt: Wij verwachten U. Dan duurt het niet lang meer. Boven het stille dal hoort men reeds het eerste geruis van de vliegtuigmotor, dat langzaam aanzwellt en.... daar is hij, de grote vogel! De Cessna draait hoog boven de strip enige bochten, zakt lager en lager en begint dan de landing. De piloot, Mr. Johanson, houdt de machine in en na 150 m. komt zij tot staan. Nog even taxiet de piloot een eindje over het veld, dan klimt hij veilig en wel uit het toestel. Tot op dit moment hebben de Jali's onbeweeglijk toegekeken.

46. Maar nu komen ze los. In een oogwenk is de grote vogel door tientallen Jali's omringd en wordt hij van alle kanten bewonderd. Ook hier een ontmoeting tussen steenkultuur en techniek. Voor onze zendingarbeiders echter heeft deze historische ontmoeting een nog belangrijker betekenis: De strip heeft de landing doorstaan en dus is nu de verbinding met de buitenwereld tot stand gekomen. De tijd van afzondering is voorbij. Ze kunnen er uit en ze kunnen bezoek ontvangen.
47. De vreugde van het weerzien van piloot en zendingmensen is groot. Eindelijk kan weer van man tot man gesproken worden. En wat is er niet allemaal te vertellen! Er is zoveel gebeurd en er zal nog veel gedaan moeten worden. Maar vóór de toekomstplannen besproken worden dient eerst de landingsstrip aan een deskundig onderzoek te worden onderworpen. Tenslotte is deze aangelegd door leken met volkomen onervaren hulpkrachten. De uitslag valt niet tegen. Er zal nog wel veel verbeterd moeten worden, maar voor de begintijd zal hij wel voldoen. Spoedig verliest men zich nu in toekomst-visioenen. Huizen voor de zendingarbeiders, een waterleiding, een installatie om elektrische stroom op te wekken, een ziekenhuisje enz. enz. En al deze dingen zullen - natuurlijk gedemonteerd in kleine onderdelen - moeten worden overgevlogen.
48. Bij de landing was het vliegtuig met een wiel in de zachte bodem even buiten de strip terechtgekomen. Door het sterke afremmen was het n.l. wat uit de koers geraakt. Vóór de terugreis aanvaard kan worden, wordt het nu met vereende krachten op de strip teruggetrokken. Nu kan het tweede deel van de proef beginnen. Zal de start even vlot verlopen als de landing?
49. Daar rolt het toestel al over de baan, en ja hoor, op de juiste plaats verheft het zich in de lucht en is spoedig uit het gezicht verdwenen. Aan